

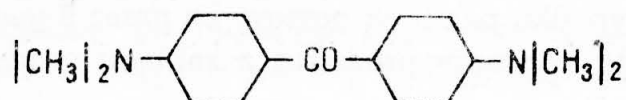
PRODUKTY ORGANICZNE	NORMA BRANŻOWA	BN-78
	Keton Michlera	6021-04
		Zamiast BN-63/6021-04
		Grupa katalogowa X 22

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy jest Keton Michlera otrzymywany przez kondensację fosgenu z dwumetyloaniliną.

Keton Michlera ma:

- a) wzór sumaryczny $C_{17}H_{20}N_2O$,
- b) wzór budowy

- c) masę cząsteczkową 268,362 (1966),
- d) nazwę systematyczną — czterometylo-p-p'-dwuaminobenzofenon.

1.2. Zakres stosowania przedmiotu normy. Keton Michlera ma zastosowanie jako półprodukt w przemyśle barwników.

2. OZNACZENIE

KETON MICHLERA BN-78/6021-04

3. WYMAGANIA

3.1. Wygląd zewnętrzny. Keton Michlera powinien być proszkiem krystalicznym barwy niebieskiej lub niebieskiej z odcieniem zielonym.

3.2. Wymagania chemiczne i fizyczne — wg tabl. 1.

3.3. Trwałość. Keton Michlera powinien odpowiadać wymaganiom wg 3.1 i 3.2 przy spełnieniu warunków podanych w 4.3, w praktycznie nieograniczonym czasie.

4. PAKOWANIE, PRZECHOWYWANIE I TRANSPORT

4.1. Pakowanie. Keton Michlera należy pakować do worków polietylenowych umieszczonych

Tablica 1

Wymagania	
a) Początek temperatury topnienia, °C, co najmniej	171,0
b) Różnica początku i końca temperatury topnienia, °C, nie więcej niż	3
c) Wody, %, nie więcej niż	0,2
d) Popiołu, %, nie więcej niż	0,3 ¹⁾
e) Części rozpuszczalnych w roztworze wodorotlenku sodowego, %, nie więcej niż	0,5
f) Części nierozpuszczalnych w kwasie solnym, %, nie więcej niż	0,2
g) Fioletu krystalicznego, %, nie więcej niż	0,1

¹⁾ Dla produktu przeznaczonego na eksport — nie więcej niż 0,2.

w bębnach metalowych lekkich typu 3-3 wg BN-76/5046-02 lub w bębnach ze sklejki wg BN-76/7162-02, pojemności 100 dm³.

Dopuszcza się inne opakowania o wymiarach wg PN-64/O-79021 i wytrzymałości jak podane poprzednio.

Znakowanie opakowań należy wykonać wg PN-76/O-79252, umieszczając na każdym napis zawierający co najmniej:

- a) nazwę lub znak wytwórni,
- b) oznaczenie wg rozdz. 2,
- c) masę brutto i netto,
- d) numer partii,
- e) numer opakowania.

Opakowania eksportowe i ich znakowanie należy każdorazowo uzgodnić z odbiorcą.

4.2. Formowanie jednostek ładunkowych. W przypadku stosowania paletyzacji, jednostki ładunkowe należy formować na paletach wg PN-75/M-78216. Ładunek na palecie powinien być zabezpieczony przed przesuwaniem się i deformacją.

4.3. Przechowywanie. Keton Michlera należy przechowywać w opakowaniach wg 4.1, w pomieszczeniach krytych i suchych.

Opakowania należy ustawiać w pozycji stojącej

Zgłoszona przez Zjednoczenie Przemysłu Organicznego ORGANIKA
Ustanowiona przez Dyrektora Zjednoczenia Przemysłu Organicznego ORGANIKA
dnia 10 marca 1978 r. jako norma obowiązująca od dnia 1 stycznia 1979 r.
(Dz. Norm. i Miar nr 10/1978 poz. 51)

najwyżej w trzech warstwach, również w przypadku stosowania paletyzacji.

4.4. Transport. Keton Michlera należy przewozić w opakowaniach wg 4.1 krytymi środkami transportu. W transporcie kolejowym należy produkt ładować zgodnie z Przepisami o ładowaniu i wyładowywaniu wagonów towarowych w komunikacji wewnętrznej¹⁾.

W transporcie samochodowym należy produkt ładować zgodnie z Instrukcją a ładowaniu i rozładowywaniu samochodów ciężarowych i przyczep¹⁾.

Opakowania należy zabezpieczyć przed przemieszczaniem się w czasie transportu.

5. BADANIA

5.1. Rodzaje badań — wg tabl. 2.

Tablica 2

Rodzaje badań	Badania		Wymagania wg
	pełne	niepełne	
a) Sprawdzenie wyglądu zewnętrznego	+	+	3.1
b) Oznaczanie początku temperatury topnienia	+	+	3.2a)
c) Określenie różnicy początku i końca temperatury topnienia	+	+	3.2b)
d) Oznaczanie zawartości wody	+	+	3.2c)
e) Oznaczanie popiołu	+	+	3.2d)
f) Oznaczanie zawartości części rozpuszczalnych w roztworze wodorotlenku sodowego	+	+	3.2e)
g) Oznaczanie zawartości części nierozpuszczalnych w kwasie solnym	+		3.2f)
h) Oznaczanie zawartości fioletu krystalicznego	+		3.2g)

Znak + oznacza obowiązek wykonania oznaczania.

Badania pełne należy wykonywać okresowo raz na kwartał w celu kontroli produkcji lub na żądanie odbiorcy zgłoszone przy zamówieniu.

Badania niepełne należy wykonywać dla każdej partii Ketonu Michlera.

5.2. Wielkość partii. Partię Ketonu Michlera stanowi najwyżej 2500 kg produktu.

5.3. Pobieranie próbek i przygotowywanie średniej próbki laboratoryjnej — wg PN-67/C-04500.

Z przedstawionej do badań partii Ketonu Michlera należy pobrać sposobem losowym opakowania w liczbie podanej w tabl. 3.

Tablica 3

Liczba opakowań w partii sztuk	Liczba opakowań wylosowanych sztuk
do 15	5
16÷25	7
powyżej 26	8

Z każdego wylosowanego opakowania należy pobrać z całej warstwy produktu próbnikiem 14÷16 wg PN-74/C-60008 taką liczbę próbek, aby po sporządzeniu próbki ogólnej (i wymieszaniu jej) można było wydzielić średnią próbkę laboratoryjną o masie nie mniejszej niż 300 g. Średnią próbkę laboratoryjną podzielić na dwie części.

Jedną przeznaczyć do badań, a drugą do analiz rozjemczych, przechowując ją w ciągu 2 miesięcy, w przypadku partii eksportowych przez 6 miesięcy, od daty wysłania produktu z zakładu produkcyjnego.

5.4. Opis badań

5.4.1. Sprawdzanie wyglądu zewnętrznego wykonać wizualnie.

5.4.2. Oznaczanie temperatury topnienia — wg PN-76/C-04513.

5.4.3. Oznaczanie zawartości wody. Odważyć 10 g badanego Ketonu Michlera w naczynku wagowym z dokładnością do 0,0002 g.

Grubość warstwy suszonego produktu nie może przekraczać 1 cm.

Próbkę suszyć w temperaturze 80°C do stałej masy, ostudzić i zważyć z dokładnością do 0,0002 g.

Zawartość wody (X_1) obliczyć w procentach wg wzoru

$$X_1 = \frac{(m - m_1) \cdot 100}{m} \quad (1)$$

w którym:

m — masa próbki przed suszeniem, g,

m_1 — masa próbki po suszeniu, g.

Za wynik należy przyjąć średnią arytmetyczną wyników co najmniej dwóch oznaczeń nie różniących się między sobą więcej niż o 0,03%.

5.4.4. Oznaczanie popiołu. W tyglu, uprzednio wyprażonym w temperaturze 600°C do stałej masy, odważyć około 1 g badanego Ketonu Michlera z dokładnością do 0,0002 g. Próbkę prażyć nad wolnym płomieniem do momentu, aż przestaną wydzielać się dymy i wówczas prażyć silnym utleniającym płomieniem do całkowitego wybielenia pozostałości. Następnie tygiel wstawić na 15 min do pieca muflowego w temperaturze 600°C, ostudzić w ekzykatorze i zważyć z dokładnością do 0,0002 g.

¹⁾ Patrz Informacje dodatkowe p. 3.

Ilość popiołu (X_2) obliczyć w procentach wg wzoru

$$X_2 = \frac{(m_1 - m_2) \cdot 100}{m} \quad (2)$$

w którym:

- m_1 — masa tygla z produktem po prażeniu, g,
- m_2 — masy tygla, g,
- m — masa odważki badanego produktu, g.

Za wynik należy przyjąć średnią arytmetyczną wyników co najmniej dwóch oznaczeń nie różniących się między sobą więcej niż o 0,05%.

5.4.5. Oznaczanie zawartości części rozpuszczalnych w roztworze wodorotlenku sodowego. Około 2 g badanego Ketonu Michlera, odważonego z dokładnością do 0,0002 g, przenieść ilościowo do zlewki pojemności 150 cm³ zużywając 40 cm³ 2N roztworu wodorotlenku sodowego.

Zawiesinę po wymieszaniu utrzymywać we wrzeniu w ciągu 5 min, a następnie przesączyć przez tygiel Schotta G3, uprzednio przemyty 2N roztworem wodorotlenku sodowego i wodą do zaniku reakcji alkalicznej oraz wysuszony w temperaturze 120°C do stałej masy.

Osad na tyglu przemyć wodą do zaniku reakcji alkalicznej, a następnie suszyć w temperaturze 120°C do stałej masy.

Zawartość części rozpuszczalnych w roztworze wodorotlenku sodowego (X_3) obliczyć w procentach wg wzoru

$$X_3 = \frac{(m - m_1) \cdot 100}{m} \quad (3)$$

w którym:

- m — masa odważki badanego Ketonu Michlera, g,
- m_1 — masa wysuszonego osadu, g.

Za wynik należy przyjąć średnią arytmetyczną wyników co najmniej dwóch oznaczeń nie różniących się między sobą więcej niż o 0,05%.

5.4.6. Oznaczanie zawartości części nierozpuszczalnych w kwasie solnym. Odważyć około 10 g badanego Ketonu Michlera z dokładnością do 0,01 g, przenieść do kolby pomiarowej pojemności 100 cm³ i rozpuścić w 15 cm³ kwasu solnego (1,18) cz.

Zawartość kolby uzupełnić wodą do kreski. Roztwór przesączyć na tyglu Schotta G3, a osad przemyć wodą do zaniku reakcji kwaśnej. Tygiel z osadem wysuszyć w temperaturze 120°C do stałej masy.

Zawartość części nierozpuszczalnych w kwasie solnym (X_4) obliczyć w procentach wg wzoru

$$X_4 = \frac{m_1 \cdot 100}{m} \quad (4)$$

w którym:

- m_1 — masa wysuszonego osadu, g,
- m — masa odważki badanego Ketonu Michlera, g.

Za wynik należy przyjąć średnią arytmetyczną wyników co najmniej dwóch oznaczeń nie różniących się między sobą więcej niż o 0,05%.

5.4.7. Oznaczanie zawartości fioletu krystalicznego

5.4.7.1. Kalibrowanie kolorymetru. Włączyć kolorymetr Pulfricha lub inny podobny i nastawić do pomiaru filtr żółty o przepuszczalności maksymalnej 570 nm, a oba bębny na 50% przepuszczalności.

Sprawdzić, czy w tym położeniu obie połówki pola widzenia okularu mają jednakową intensywność barwy. W przypadku gdy występuje różnica intensywności, kolorymetr wyregulować według wskazań prospektu Zeissa lub zgodnie z instrukcją.

5.4.7.2. Wykonanie oznaczania. Odważyć w naczynku wagowym 0,25 g badanego Ketonu Michlera z dokładnością do 0,0002 g.

Odważkę przenieść ilościowo do kolby pomiarowej pojemności 100 cm³ alkoholem etylowym rektyfikowanym 95-procentowym, którym po rozpuszczeniu naważki uzupełnić pojemność kolby do kreski. Następnie jedną z kuwet napełnić roztworem badanym, drugą alkoholem etylowym, przy czym grubość kuwet należy tak dobrać, aby pomiar absorpcji mieścił się w granicach 0,2 ÷ 1,4. Obie kuwety ustawić na podstawie kolorymetru Pulfricha. Bęben po stronie roztworu badanego ustawić na 100% przepuszczalności, natomiast po stronie alkoholu etylowego obracać do wyrównania natężeń obu połówek.

Pomiar wykonać czterokrotnie, przesuwając bęben raz od strony większych intensywności, drugi raz od mniejszych i odczytać położenie bębna na skali czerwonej. Następnie przestawić kuwety i powtórzyć pomiar.

Przy wykonaniu oznaczania na innym kolorymetrze niż opisany pomiar wykonać zgodnie z instrukcją.

Zawartość fioletu krystalicznego (X_5) obliczyć w procentach wg wzoru

$$X_5 = \frac{E + 0,032 \cdot 1}{2,144 \cdot G \cdot 1} \quad (5)$$

w którym:

- E — średnia wartość odczytu absorpcji roztworu badanego,
- G — stężenie roztworu Ketonu Michlera,
- 1 — grubość kuwety, cm,
- 0,032 — wartość empiryczna uzyskana dla stężeniu fioletu równa zeru,

2,144 — wartość tangensa kąta nachylenia prostej obrazującej zależność $E(C)$ podzielona przez 100.

5.5. Zaokrąglanie i zapisywanie wyników. Przy obliczaniu wyników stosować zasady interpretacji wg PN-70/N-02120 metoda Z.

5.6. Ocena wyników badań. Keton Michlera na-

leży uznać za zgodny z wymaganiami normy, jeżeli wyniki badań wg 5.4 są zgodne z wymaganiami normy wg 3.1 i 3.2.

5.7. Zaświadczenie o wynikach badań. Dla każdej partii Ketonu Michlera producent jest obowiązany wystawić i przesłać odbiorcy zaświadczenie stwierdzające zgodność produktu z wymaganiami normy.

KONIEC

INFORMACJE DODATKOWE

1. Instytucja opracowująca normę — Zakłady Chemiczne ORGANIKA-ZACHEM w Bydgoszczy.

2. Istotne zmiany w stosunku do BN-63/6021-04

a) sprecyzowano zakres temperatury topnienia ze 171°C na $171,0^{\circ}\text{C}$,

b) obniżono zawartość części nierozpuszczalnych w kwasie solnym z 0,3% na 0,2%,

c) obniżono zawartość fioletu krystalicznego z 0,20% na 0,1%,

d) przyjęto dla produktu przeznaczonego na eksport zawartość wody na tym samym poziomie jak dla produktu krajowego, tj. 0,2%,

e) uzupełniono oznaczanie zawartości wody o klauzulę, aby grubość warstwy suszonego produktu nie była większa niż 1 cm,

f) wprowadzono badania pełne i niepełne,

g) uściślono i uaktualniono warunki pakowania, przechowywania i transportu.

3. Normy i dokumenty związane

PN-67/C-04500 Produkty chemiczne. Wytyczne pobierania i przygotowywania próbek

PN-76/C-04513 Oznaczanie granic temperatury topnienia lub temperatury rozkładu substancji organicznych w kapilarze

PN-74/C-60008 Próbki do pobierania próbek produktów bezkształtnych

PN-75/M-78216 Palety ładunkowe płaskie jednopłytowe czterowojściowe bez skrzydeł drewniane 800×1200 — EUR

PN-70/N-02120 Zasady zaokrąglania i zapisywania liczb

PN-64/O-79021 System wymiarowy opakowań

PN-76/O-79252 Transportowe jednostki opakowaniowe. Znaki i znakowanie. Wymagania podstawowe

BN-76/5046-02 Opakowania transportowe metalowe. Bębny lekkie

BN-76/7162-02 Opakowania transportowe drewniane. Bębny ze sklejki

Przepisy o ładowaniu i wyladowywaniu wagonów towarowych w komunikacji wewnętrznej. Załącznik nr 10 do art. 27 ust. 4 p. 4 DKP (Dz. TiZK z 1968 r. nr 4, poz. 10) wraz z późniejszymi zmianami

Instrukcja o ładowaniu i rozładowywaniu samochodów ciężarowych i przyczep. Załącznik do zarządzenia Ministra Komunikacji z dnia 7 marca 1963 r. (Mon. Pol. nr 24 poz. 123 z 1963 r.)

4. Symbol wg SWW — 1242-154.

5. Autorzy projektu normy — inż. Adam Świętaszczyk, mgr inż. Ewa Radzińska — Zakłady Chemiczne ORGANIKA-ZACHEM w Bydgoszczy.